

Карпович М.Г.

*аспірант II року навчання за програмою PhD,
Науковий керівник: Доброскок І.І.
доктор педагогічних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України, завідувач кафедри,
Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди*

ПРОФЕСІЙНА САМОРЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНИХ КРИЗОВИХ УМОВАХ

Сучасність пред'являє до суб'єкта діяльності підвищені вимоги щодо наявності у нього творчої активності, уміння знаходити нові шляхи вирішення проблеми уміти по-новому підходити до них, знаходити нові форми роботи з персоналом, уміти впливати на людей. За останні роки в житті країни та населення відбулися серйозні зміни, які стосуються моральних, етичних, життєвих, професійних норм поведінки тощо. Все це вимагає нових підходів до дослідження психосоціальних процесів у суспільстві, й насамперед у вивченні феномена професійної самореалізації особистості

Самореалізація була предметом уваги науковців, зокрема К.О. Абульханової-Славської, Л.І. Анциферової, Л.І. [1] Батіщева, О.Ф. Бондаренко, Є.І. Головахи, Л. Когана, Г.С. Костюка, О.О. Кроника, О.М. Леонтьєва, П.В. Лушина, В.І. Муляр, В.Г. Панка, В.А. Роменця, С.Л. Рубінштейна, Л.В. Соханя, Т.М. Титаренко та ін.), які розглядали самореалізацію як переважно свідомий, цілеспрямований процес розкриття й опредметнення сутнісних сил особистості в її різноманітній практичній діяльності. Становлення суспільно активної та гармонійно розвиненої особистості великою мірою залежить від особистих зусиль самої людини, орієнтованих на самовдосконалення та самореалізацію як неодмінну умову досягнення успіху у житті (С.Д. Максименко, М.І. Пірен, Т.В. Говорун, Л.М. Деміна) [4].

Незважаючи на підвищений інтерес до даного явища, феномен самореалізації особистості є до кінця не вивченим, особливо в період становлення особистості. Аналіз уявлень про самореалізацію особистості у психологічних теоріях свідчить про те, що до недавнього часу самореалізація досліджувалася лише в контексті інших психологічних проблем і не була предметом спеціального вивчення, не виділялася для аналізу як самостійна психологічна проблема.

Основна ідея висвітлити особливості самореалізації особистості в сучасних умовах економічної кризи; виявити загальні та індивідуально-особистісні закономірності професійної самореалізації, показати взаємозв'язок між особистісними рисами та успішністю професійної самореалізації особистості.

– Швидкоплинність соціального прогресу, динамічні зміни суспільства викликають необхідність постійної роботи молодого покоління над собою, життєвого та професійного самовизначення. Потреба у самоактуалізації, самореалізації є природною потребою, що надає індивідуальному життю

людини яскравої спрямованості та глибокого сенсу, зміцнює віру в себе та допомагає встояти серед життєвих негараздів.

– Феномен самореалізації особистості є до кінця не вивченим. Аналіз уявлень про самореалізацію особистості показав, що до недавнього часу самореалізація досліджувалася лише в контексті інших психологічних проблем і не була предметом спеціального вивчення.

– Самореалізація – це розгортання можливостей розвитку «Я» за допомогою особистих зусиль, співдіяльності, співтворчості з іншими людьми (ближнім і дальнім оточенням), соціумом та світом в цілому [3].

– Феномен самореалізації має явно виражений складний міждисциплінарний характер. Проблема самореалізації займає важливе місце в системі наук про людину.

– Самореалізація як процес реалізації себе – це розгортання самого себе в житті і повсякденній діяльності, пошук і затвердження свого особливого шляху в цьому світі, своїх цінностей і сенсу свого існування в кожний даний момент часу.

– Найбільш близькими до поняття «самореалізація» є терміни, які відображають зміст різних сторін цього процесу: «самоактуалізація»; «самоздійснення»; «самовизначення»; «соціалізація»; «само розвиток» [2].

– Професійна самореалізація – це процес, що охоплює весь трудовий шлях особистості: від виникнення професійних намірів до виходу із трудової діяльності.

– Професійна реалізація особистості на її життєвому шляху передбачає такі основні етапи: професійне самовизначення, професійне становлення в обраній сфері діяльності, фахове зростання і розвиток компетенції.

– Труднощі самореалізації у професійній сфері залежать як від зовнішнього фактора (соціального), так і внутрішнього (рівня самоповаги і самосприйняття, особливостей ціннісно-мотиваційної сфери, комунікативних, емоційно-вольових характеристик).

– Самореалізація суб'єкта включає усвідомлення, вибір і реалізацію тих аспектів індивідуальності, які сприяють його самовираженню, реалізації своїх потенцій, формування суб'єктом власної системи смислів, цінностей, мотивів, уявлень про себе, постановку цілей і визначення способів їх досягнення, у той час й перетворення себе.

– Основні етапи професійної самореалізації: професійне самовизначення, професійне становлення в обраній сфері діяльності, фахове зростання і розвиток компетенції.

Професійна самореалізація особистості передбачає якісно інший рівень роботи над собою і характеризується зміною самоусвідомлення, соціального статусу і способів взаємодії з навколишнім світом. Самореалізація в сучасності є сенсовизначальною і необхідною умовою успішної професійно-діяльності майбутнього фахівця. Професійна самореалізація в сучасних умовах – це поетапне професійне становлення на основі оптимального співвідношення позитивної мотивації відповідної діяльності, визначеності акмеологічних пріоритетів та продуктивного залучення до практичної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Анцыферова Л. И. Развитие личности и проблемы геронтопсихологии / Л. И. Анцыферова. – М. : Изд-во «Институт психологии РАН», 2004.
2. Архипова С. П. Основи акмеології: навч. посіб. / С. П. Архипова. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького. – 2009. – 128 с.
3. Енциклопедія освіти / Академія педагогічних наук України; гол. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
4. Сокол Т. Г. Педагогічні умови навчально-методичного забезпечення професійної підготовки менеджерів туристичної індустрії [Текст]: автореферат дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Т. Г. Сокол; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – К., 2012. – 24 с.

Кордонська А.В.

*голова циклової комісії суспільно-гуманітарних дисциплін,
спеціаліст вищої категорії, викладач-методист;*

Асмоловська Т.В.

*голова циклової комісії обліково-економічних дисциплін,
спеціаліст II категорії;*

Степанова І.С.

*викладач, спеціаліст,
Могилів-Подільський технологічно-економічний коледж
Вінницького національного аграрного університету*

ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ

Дослідницька діяльність – вища форма самоосвітньої діяльності студента. Формування науково-дослідницьких умінь у студентів – процес складний і довготривалий. Він не виникає на порожньому місці і не розвивається сам по собі. Завдання викладача-керівника полягає в тому, щоб поступово і методично формувати науково-дослідницькі навички, здійснюючи постійний контроль за виконанням студентами науково-дослідницьких робіт; аналізувати і виправляти помилки; визначати найкращі, найефективніші шляхи виконання роботи, розчленовувати її на певні складові та розділи, навчаючи студентів поєднувати дослідницьку діяльність із науковою, а також з'ясовувати можливості подальшого застосування результатів роботи.

Якісне проведення науково-дослідницької роботи студентів забезпечується нормативно-законодавчими документами. Останній час з'явилася низка ґрунтовних праць, автори яких з'ясовують особливості організації та методики науково-дослідницької діяльності у вищій школі та загальноосвітніх закладах нового типу, розвиток науково-дослідницької культури педагога в умовах вищої школи, вплив інтеграції навчальної і наукової діяльності викладача вищої школи на якість підготовки фахівців, аналізуються форми колективної наукової творчості. Організуюючи науково-дослідну роботу студентів, вважаю за доцільне враховувати й історико-педагогічний досвід, відображений у працях А. Алексюка, В. Майбороди, О. Микитюка.